

Tillställd Finansdepartementet

2024-05-06

Adress: fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: alf.engnbraten@regeringskansliet.se

Diarienummer: Fi2023/03321

Remiss av betänkandet Framtidens dataskydd – Vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100)

UC tackar för möjligheten att lämna remissvar avseende rubricerat betänkande, hädanefter kallat "Betänkandet".

Inledning

UC uppfattar att Betänkandet inte syftar till att ändra Skatteverkets och Kronofogdens nuvarande tillhandahållande av information till privata aktörer. Betänkandet är däremot omfattande och spänner över mer än 1 500 sidor. Det vore därför önskvärt att regeringen i den fortsatta beredningen klargör och säkerställer detta. Förslagen i Betänkandet ger myndigheterna möjlighet att i högre utsträckning koncentrera sina överväganden i fråga om tillåtligheten av personuppgiftsbehandlingen till vad som är motiverat med hänsyn till den materiella verksamhetsregleringen och dataskyddsförordningens bestämmelser (s. 1393). Förslagen anses därmed innebära en ökad enhetlighet, lägre detaljeringsgrad och mindre dubbelreglering som kommer att underlätta myndigheternas samverkan med varandra och andra aktörer (s. 1393).

Det anges däremot i Betänkandet att EU:s dataskyddsförordning såsom den primära rättskällan i dataskyddsfrågor innebär att det finns en tydlig reglering och att det inte finns samma behov som tidigare att begränsa eller tydliggöra vilken personuppgiftsbehandling som får förekomma inom en myndighet (s. 327).

UC håller inte med om att den reglering som finns idag är så tydlig som Betänkandet tycks påskina och dessutom påverkas frågan även av regelverket kring sekretess och tolkningar som görs av nationella domstolar och, inte minst, EU-domstolen. UC erfar därför att det finns behov av att tydliggöra vilken personuppgiftsbehandling som får förekomma inom en myndighet avseende personuppgiftsbehandling för utlämnande av information till privata

aktörer, för att så långt som möjligt undvika negativa effekter för såväl den offentliga förvaltningen såsom för det privata näringslivet.

UC får idag tillgång till information från Skatteverket och Kronofogden med stöd av flera av de registerlagstiftningar som föreslås upphävas. UC får idag också tillgång till information med stöd av offentlighetsprincipen. UC anser att det inte tillräckligt klargjorts om och hur dagens och framtidens informationsutlämnande kan komma att påverkas av förslaget. UC finner därför anledning att efterfråga sådana klargöranden i den fortsatta beredningsprocessen.

Kreditupplysningsverksamhet

UC bedriver sedan 1970-talet kreditupplysningsverksamhet och har tillstånd från och står under tillsyn av Integritetsskyddsmyndigheten ("IMY"). Begreppet kreditupplysning har av lagstiftaren betraktats som ett uttryck för kreditupplysningsändamålet.¹ Av 2 § 1 st kreditupplysningslagen framgår *"Med kreditupplysning avses i denna lag uppgifter, omdömen eller råd som lämnas till ledning för bedömning av någon annans kreditvärdighet eller vederhäftighet i övrigt i ekonomiskt hänseende."*

Kreditupplysningslagen innehåller integritetsskyddande bestämmelser såsom exempelvis att det krävs legitimt behov för mottagaren att ta del av en kreditupplysning om fysiska personer som inte är näringsidkare (9 § kreditupplysningslagen), en kreditupplysningskopia ska tillhandahållas fysiska personer m.fl. (11 § kreditupplysningslagen), rättelse, komplettering och radering ska ske (12 § kreditupplysningslagen), det finns en lagstadgad tystnadsplikt (14 § kreditupplysningslagen) och lagen har i dess helhet bedömts utgöra en noga reglering av kreditupplysningsverksamheten som på ett ändamålsenligt sätt tillgodoser fysiska personers fri- och rättigheter.

Väl fungerande kreditupplysningsverksamhet är ett allmänt intresse och förutsätter tillgång till information från myndigheterna

Vid översynen av kreditupplysningslagen inför att dataskyddsförordningen skulle börja tillämpas bedömde regeringen ånyo att bedrivande av kreditupplysningsverksamhet är en uppgift av allmänt intresse.²

För att kreditupplysningsföretag ska kunna utföra denna uppgift av allmänt intresse på ett ändamålsenligt sätt behövs information både från myndigheter och privata aktörer. Av förarbetena till kreditupplysningslagen framgår att *"kreditupplysningsverksamheten har betydelse för dels kreditgivarens möjligheter att skydda sig mot förlust (kreditskydd), dels kredit sökandens möjligheter att få den sökta krediten. Men även från samhälls synpunkt är*

---

¹ Prop. 2000/01:50 s. 18.

² Prop. 2017/18:120 s. 21.

det väsentligt att kreditgivningen fungerar så friktionsfritt som möjligt. Av särskild betydelse är att kreditgivningen inte bromsas upp enbart på grund av svårigheter att bedöma riskerna för kreditförlust och liknande olägenheter. Samhället har därför ett behov av kreditupplysningsverksamhet och ett starkt intresse av att denna på ett effektivt sätt fyller sin kreditskyddande funktion".³

UC önskar förtydliganden av myndigheternas utlämnande av information samt införande av sekretessbrytande regler

UC kan av Betänkandet inte utläsa huruvida någon bedömning har gjorts specifikt kring kreditupplysningsverksamheten och det behov av informationstillgång som finns för att kunna utföra uppgiften som sker för allmänt intresse, dvs. att lämna ut uppgifter till de mottagare som har behov av informationen för att kunna fatta välinformerade beslut.

UC erfar att förslagen i Betänkandet annars kan leda till överväganden och beslut hos myndigheterna som försämrar möjligheten att bedriva kreditupplysningsverksamheten. Ett exempel på att det krävs klagörande framgår av bilaga 1. Ytterligare ett exempel framgår av bilaga 2. Nu nämnda exempel visar att myndigheter kan ändra uppfattning om hur sekretesslagstiftningen ska tolkas även avseende information som behövs för att bedriva uppgifter av allmänt intresse hos privata aktörer. Konsekvenserna av sådana förändrade bedömningar innebär en latent rättsosäkerhet, sämre beslutsunderlag för samhällets aktörer och kostnader relaterade till IT-anpassningar.⁴

UC anser därför att det bör framgå av myndigheternas verksamhetsändamål att information ska lämnas ut till kreditupplysningsföretag. UC anser också att det ska införas sekretessbrytande regler⁵ för att skapa tydlighet och undvika av negativa konsekvenser av myndigheternas framtida överväganden i fråga om tillåtligheten av personuppgiftsbehandlingen och sekretesslagstiftningen. UC ser detta som nödvändigt för att skapa förutsebarhet och rättslig säkerhet.

UC anser också att regeringen i det fortsatta arbetet borde säkerställa att kreditupplysningsföretag kan få åtkomst till den information om månadsinkomster som arbetsgivare rapporterar in till Skatteverket. Skatteverket har nekat åtkomst till den

---

³ Prop. 1973:155 s. 13, prop. 2017/18:120 s. 21.

⁴ Av det bifogade underlaget framgår att Skatteverket tidigare lämnade ut uppgifter till kreditupplysningsföretag, att de därefter ändrade inställning som en följd av ändrad tolkning av sekretesslagstiftningen samt att det anförs att det enligt Skatteverkets uppfattning inte finns någon tillämplig sekretessbrytande bestämmelse.

⁵ Se s. 287 "Bestämmelsen om nödvändigt utlämnande i 10 kap. 2 § OSL innebär att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet. För att denna sekretessbrytande regel ska aktualiseras krävs dock att det är en nödvändig förutsättning för fullgörandet av ett visst åliggande som en myndighet har, att en sekretessbelagd uppgift lämnas ut."

informationen med hänvisning till sekretess. Idag sker därför uppdateringen i förhållande till Skatteverkets beslut om föregående års taxerade inkomst. Månatligt uppdaterad information hade inneburit en önskvärd och nödvändig förbättring och hade också bättre motsvarat de förväntningar på informationsinsamling som ställs på kreditgivare inom ramen för bedömningen av kreditvärdighet.⁶

EU-domstolens avgöranden bör uppmärksammas och rättslig förutsebarhet bör prioriteras för informationstjänsteleverantörer

Eftersom EU-domstolen har befogenhet att uttala sig om hur EU-rättslig lagstiftning ska tolkas i förhållande till nationell lagstiftning bör även rättspraxis från EU-domstolen ingå i den fortsatta beredningen.

I EU-domstolens dom i mål C-184/20 uttalades bland annat att även s.k. indirekt känsliga personuppgifter bedöms kunna avslöja känslig information. IMY publicerade efter nu nämnda dom ett rättsligt ställningstagande⁷ om att förvaltarskap bedöms vara en känslig personuppgift varvid en hemställen upprättades för att säkerställa rätten för kreditupplysningsföretag att kunna behandla och tillhandahålla informationen.⁸ UC lyfter fram denna dom som ett exempel på betydelsen av genomarbetad nationell lagstiftning för myndigheternas utlämnande av information så att oönskade konsekvenser för samhällets olika aktörer undviks så långt som möjligt.

Som nämnts tidigare lämnar myndigheter också ut information till informationstjänsteleverantörer med stöd av offentlighetsprincipen och rätten till åtkomst av allmänna handlingar. EU-domstolen har i mål C-740/22 uttalat sig om utlämnande av allmänna handlingar med stöd av offentlighetsprincipen. De slutsatser som dras i Betänkandet (s. 259) kan därför behöva utvärderas och dess konsekvenser analyseras för att säkerställa ett fungerande informationsutbyte mellan myndigheter och privata aktörer.

UC menar att informationstjänsteleverantörer behov av tillgång till information, även när den lämnas ut med stöd av offentlighetsprincipen, behöver säkerställas eftersom verksamheterna har en mycket viktig roll i samhällsstrukturen. Informationstjänsteleverantörer tillhandahåller tjänster som används både av svenskt offentligt och privat näringsliv samt av myndigheter och andra offentligt rättsliga organ inom staten, regioner och kommuner. Det är också därför det

---

⁶ Se exempelvis artikel 8 i direktiv 2008/48/EG och artikel 18 i direktiv 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG.

⁷ <https://www.imy.se/globalassets/dokument/rattsligt-stallningstagande/imys-2022-3-en-uppgift-om-forvaltarskap-enligt-11-kap.-foraldrabalken-ar-en-kanslig-personuppgift.pdf> Information om förvaltarskap tillgängliggörs idag till allmänheten via Post-och inrikes tidningar. <https://bolagsverket.se/sjalvservice/etjanster/postochinrikes Tidningar.1697.html>

⁸ <https://www.regeringen.se/contentassets/08efda58dcb448db9c3967f6aefb399d/imys-hemstallan-med-forslag-till-andring-i-kreditupplysningslagen-1973-1173.pdf>

finns behov av tydliga och precisa bestämmelser som reglerar räckvidden och tillämpningen. UC ser det som en självklarhet att grundläggande fri- och rättigheter ska ingå inom ramen för ett sådan bedömning och vägas mot behov av allmänt samhällsintresse.

EU-domstolen har i de förenade målen C-37/20 och C-601/20 bedömt att offentlig tillgång till information om verklig huvudman - där de bakomliggande ändamålen med tillgängliggörandet av informationen var att förebygga och bekämpa att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism - inte överensstämde med grundläggande rättigheter samt, så som det får förstås, uttalat att det ska göras en bedömning av om det är absolut nödvändigt att tillgängliggöra information i förhållande till de ändamål som ska nås.

UC anser att ovan exempel på rättsfall innebär att relevant lagstiftning som klargör myndigheternas verksamhetsändamål bör övervägas också för att så långt som möjligt undvika negativa konsekvenser i framtiden, exempelvis begränsningar i informationstillgången för kreditupplysningsverksamhet men även för vidare användning av informationstjänsteleverantörer för andra ändamål av samhällsintresse. Behandling av personuppgifter för ändamål som har samhällsintresse kan förändras över tid och därför bör en flexibel och proportionerlig reglering eftersträvas. I EU:s dataskyddsförordning har olika samhällsintressen exemplifierats och medlemsstaterna ges rätt att bibehålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen.⁹

UC menar att rättslig tydlighet och förutsebarhet gagnar alla samhällets aktörer och individer, inklusive de myndigheter som lämnar ut information till informationstjänstetillhandahållare.

Avslutningsvis ser UC fram emot, om så önskas, att bistå i det fortsatta arbetet med ytterligare information och underlag.

Med vänliga hälsningar

UC AB

Gabriella Göransson
VD

gabriella.goransson@uc.se

Martin Smedberg
Group Head of Regulatory Strategy

martin.smedberg@uc.se

---

⁹ Se bl.a. skäl 19, 47, 50-52 och 154 i EU:s dataskyddsförordning (EU) 2016/679.